

Naturskyddsföreningen i Nordanstig

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 1999

År 1999 har - förutom den traditionella verksamheten - präglats av arbete med att göra föreningen aktivare. Detta arbete påbörjades på allvar redan i slutet av 1998 och har utvecklats vidare under 1999, men behöver ytterligare förstärkas. Vi har i övrigt aktivt på olika sätt medverkat i arbetet för skydd av natur och miljö i Nordanstigs kommun. Framgångar är bl a att Länsstyrelsen under 1999 beslutat om två nya naturreservat i kommunen (Hästmyrberget i Hassela och Rosslavallen i Harmånger.)

PROGRAMVERKSAMHETEN

Den traditionella programverksamheten för medlemmarna beskrivs i det följande. I syfte att bl a öka intresset för föreningens verksamhet har flera av arrangemangen även utannonserats för allmänheten vilket visat sig vara tur då vi annars generellt sett skulle ha haft ganska få deltagare:

1 februari – Medlemsträff

Medlemsträff (Älvstagården i Jättendal) på temat "Hur blir vi en effektivare förening?" Trots speciell annonsering och rundringning till ett stort antal medlemmar kom endast nio medlemmar. Resultatet av träffen blev dock bra och vi kom fram till en rad åtgärder, som vi sedan delvis har utvecklat under året (se avsnitt 2 FÖRENINGSPROGRAMUTVECKLING.)

26 februari – Uggleflykt

Den traditionella uggleflykten i Gnarp förlades ett par veckor tidigare än vanligt. Tyvärr infann sig vintern samma vecka med rikliga snöfall, även när vi samlades vid ICA-Stjärnan, och inställningshotet låg nära. Men som genom ett trollslag slutade snöfallet och utflykten kunde genomföras i blek måne genom molnslöjorna, även om vi p g a snön fick ändra lite på den vanliga vandringsrutten. Ingen uggla ville ho för oss. Tystnaden var total förutom en hönsfågel som sprang upp ur sin snögrop och en hund som skällde i fjärran. Den lika traditionella tjärvedbrasan i den sena kvällsskogen och mörkret och medhavd fika värmdes dock och stämningen var sedvanligt på topp. Vid 22-tiden var de fem "ugglelyssnarna" klara för hemfärd.

4 mars – Lokal ugglevandring

På kvällen 4 mar anordnades en lokal ugglevandring med fyra vuxna och tre barn i Vattring. Vandringen gick till Ingvars lappkäta. Inga ugglor hördes. Korvgrillning och kaffekokning i kåtan räddade kvällen.

18 mars – Årsmöte

Årsmöte i Bygdegården, Bredåker i Bergsjö. Ett dussintal medlemmar deltog vilket var det högsta antalet på många år (glädjande!) Owe Nygren avtackades som ordförande för föreningen efter att med ett avbrott för utlandsarbete ha varit vår ordförande sedan föreningens bildande 1977.

13 april – Fågelholkstilverkning

Fågelholkstilverkning i slöjdsalen, Backens skola i Harmånger. Vi samarbetade med Bergsjö Baptistungdoms scouter som kom med 8 ungdomar, en släpvagn med naturstammar samt Ingemar Östlund i spetsen och totalt deltog 13 personer med Torsten Hansson som ansvarig. Ca 35 holkar tillverkades av trä som vi tacksamt skänktes från Håstaholmens Såg, Tjärnviks Trä och Nisse Lööf.

april-maj – Orrspel

Orrspel på en myr i sydvästra Gnarp. Sven Normans orrkoja utnyttjades fyra gånger och besökarna kunde som mest se 13 orrtuppar och tre hönor på spelplatsen. En av nätterna övernattade även två tranor intill kojan och således kunde då både orrspel och trandans beskådas! En säregen upplevelse!

19 maj – Fågelexkursion

Fågelexkursion längs den vårfagra Harmångersån till Ornskärpen i Strömsbruk. Vi samarbetade bl a med Friluftsförbundet Östra, Strömfacklan och Hudiksvallsregionens Fågelklubb. Hela 50-talet deltagare gjorde att vi delade upp deltagarna i två grupper med Owe Nygren och Ragnar Svensson som ledare. Ett femtiotal fågelarter sågs, bl a bergand som vi nu ute i det fria kunde jämföra med vigg, som den annars ibland kan förväxlas med.

11 jul – Ängsslåtter i Rigberg

Årlig ängsslåtter i Rigberg, Hassela. Tyvärr deltog endast tre medlemmar i detta arrangemang, som genomfördes i varmt och soligt väder. Fem brudsporrar stod i full blom, liksom massor av nattvioler och pyrola m m. Fältgentianan hade ännu inte börjat blomma men vid ett återbesök 19 sep kunde både knoppar och utslagna blommor ses. Sven Norman var ansvarig för arrangemanget.

14-15 augusti – Kustens dagar

För andra året deltog vi i Nordanstigskustens Intresseförenings arrangemang "Kustens Dagar". Vi hade ett tält i Hårte med diverse utställningsmaterial, böcker, broschyrer m m om Naturskyddsföreningen och naturen i vår kommun. Vi hade även gjort en levande växtutställning, genom att namnmärka växter på platsen. Även tubkikare för fågelskådning fanns på plats. Ca 80 besökare beräknas ha besökt oss.

11 september – Svampdag

Svampdag på Hembygdsgården i Gnarp (samarbete med Hembygdsföreningen.) Owe Nygren svarade för en lärorik svamputställning och Sven Norman guidade sju av besökarna till Åsvallen för svampplockning. Svamparna gicks sedan igenom av Owe. Totalt kom ett tjugotal besökare. Bl a fick vi besök av Hudiksvalls Tidning, som gjorde ett reportage om arrangemanget.

17-19 september – Fjällresa

Fjällresa till Vålådalen. Genom samarbete med Svenska Turistföreningens norrhälsingekrets kunde vi erbjuda medlemmarna att delta i denna resa. Ingen från vår förening anmälde sig dock.

25 okt – Tjäderfilmkväll

Tjäderfilmkväll i Bergsjö Centralskola. Berndt Persson från Hudiksvall visade sin film "Tjäderskog" med mycket närgångna bilder från tjäderns liv och leverne. Bl a fick vi uppleva ett fantastiskt tjäderspel och många frågor om tjäderns livsbetingelser besvarades och diskuterades under kvällen mellan de 23 besökarna. Alla var garanterat storbelåtna med det man fått uppleva.

21 november – Sven Norman berättar om en resa

Årets sista programarrangemang handlade bl a om Antarktis. Sven Norman berättade och visade diabilder från sin resa till Falklandsöarna, Sydgeorgien och Antarktis i nov–dec 1998. Besökarna fick bl a del av de f d valfångarnas, pingvinernas, albatrossernas, sjöelefanternas, pälsälarnas m fl och isbergens förlovade land. Ca 60 besökare kom till S:t Eriksgården i Gnarp (i tacksamt samarbete med Gnarps Församling.)

2 FÖRENINGSPUTVECKLING

Under hösten 1998 påbörjade vi ett arbete på temat "Hur blir vi en effektivare förening?" Vid medlemsträffen 1 feb kom vi fram till en rad åtgärder och flera av dessa har igångsatts under 1999. Fr o m maj har utvecklingsarbetet dessutom delvis bedrivits i studiecirkelform (i samarbete med Studieförbundet.) Syftena är bl a följande: - öka/förbättra informationen från föreningen internt och externt, "synas mera"

- öka/förbättra kontakterna med medlemmarna
- bli bättre på att bevaka miljö- och naturskyddsfrågor i Nordanstigs kommun
- få fler medlemmar engagerade i vår verksamhet (vi vill utträtta mera !)

Bland de nya åtgärder vi genomfört under 1999 (och som vi avser att fortsätta med och förstärka under 2000) är följande:

- a. utökad annonsering i lokalmedia om våra programarrangemang
- b. programbladen har spridits till lokalpressen, bibliotek och grannkretsar m fl
- c. utökad programsamarbete med andra föreningar
- d. föreningens verksamhetsberättelse 1998 utsänd till alla medlemmar
- e. brev utsänt till alla medlemmar i juli 1999
- f. enkäter om vår verksamhet till besökarna vid programarrangemangen 25 okt och 21 nov
- g. välkomstbrev med vårt program till nyttillkomna medlemmar
- h. kort information om föreningens verksamhet vid flera av programarrangemangen
- i. faktaruta om föreningen i "Energikällan" (i NordanstigsBladet) 23 sep

Sammanfattningsvis har vi kommit en bit på väg. Men ännu har det inte lett nämnvärt framåt vad gäller att få **fler aktiva medlemmar**. Kanske kommer förhoppningsvis resultatet av våra strävanden under 2000 ?

3 NATURSKYDDS- och MILJÖFRÅGOR

3.1 Skogsfrågor

Vår skogsgrupp har under året haft ett möte samt en exkursion till ett planerat reservatsområde i Bergsjö. Vi har tagit del av Länsstyrelsens planer vad gäller planerade naturreservat i vårt län och stämt av aktuella objekt i vår kommun.

Bland tidigare ärenden, där vi agerat, kan nämnas att beslut tagits under 1999 om bildande av **naturreservat i Hästmyrbeget** (Hassela.) Vidare har beslut tagits om **naturreservat i Rosslavallen** (Harmånger), där vi yttrat oss positivt till det förslag som föregick beslutet. Även i **Älvåsen** (Hassela), föreslås naturreservat bl a som resultat av inventeringar gjorda där under 1998.

Vi har anmält deltagare till Skogsvårdsstyrelsens **utbildningssatsning "Grönare Skog"** för markägare m fl, dels i syfte att själva förkovra oss, dels för att kunna ge vår syn på naturvård i skogsbruket till markägare. Utbildningen påbörjades hösten 1999 och vi har haft två deltagare med i Gnarp (fler tillkommer 2000 när utbildningen fortsätter och sprids till fler kommunalar.)

På förfrågan från Energibanken i Jättendal har vi i deras nyhetsblad "Energikällan" (som i sep utdelades till alla hushåll i Nordanstig) informerat om vår syn på **ökat bioenergiuttag** i Nordanstigs skogar.

3.2 Kustfrågor

- a. Programskiss Gnarpuskusten: Vi har lämnat synpunkter och alternativ till Nordanstigs Kommun avseende skisser för bebyggelse och kustvägsträcka i Gnarp på sträckan Ragvaldsnäs-Oxsand-länsgränsen mot Västernorrland. Oxsandsområdet har vi även besökt, bl a med kommunala företrädare, för att på plats närmare studera förhållandena. Vår medlem Göran Törnqvist har även gjort en växtinventering i Oxsandsområdet.
- b. Hamnutbyggnad i Mellanfjärden: I samband med framtagande av en miljökonsekvensbeskrivning för pågående utbyggnad av hamnområdet har vi på begäran avgett ett yttrande med våra synpunkter.
- c. Strandskydd i Nordanstigs kommun: Vi har lämnat synpunkter på ett kommunalt förslag till minskat strandskydd längs stora delar av Nordanstigskusten (i princip motsätter vi oss förslaget.)

3.3 AGENDA 21

Nordanstigs Kommuns Agenda 21-arbete har tyvärr länge hållit en låg profil. Under 1999 har vi dock etablerat kontakter med dess nya Agenda 21-beredning och beretts möjligheter till samarbete, vilket är positivt. Vi har bl a träffat delar av beredningen och kunnat ge en hel del tips och råd på tänkbara insatser och insatsområden. Vi hoppas på fortsättning !

3.4 Jaktfrågor

Vi har uppmärksammat vårt länsförbund och Gävleborgs Läns Ornitologiska Förening på ett länsstyrelseförslag om **fri sjöfågeljakt i Gävleborgs län** och bett dem granska förslaget och - om så anses behövligt - agera/lämna synpunter.

Ett samarbete med Jägareförbundet har inletts på länsnivå vad beträffar **våra rovdjur**. Samarbetet ska bl a omfatta utbildning och inventering/spårning. Vi har från vår förening haft en deltagare med i cirkelledarutbildning inför kommande utbildning.

3.5 Övrigt

- a. För förtjänstfullt miljöarbete på den kommunala Homotippen i Jättendal har vi överlämnat en del enkla uppmuntringsgåvor till tippens ansvarige Ebbe Garefors.
- b. Vi har deltagit i en träff anordnad av HushållningsSällskapet på temat "Ekologisk mat". Träffen riktade sig till bl a ekologiska lantbrukare, butiker, inköpare, storhushåll och restauranger m fl i Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner.
- c. Vi deltog som en av c:a 20 föreningar i en Föreningsmessa i Jättendal 16 maj där vi visade upp vår verksamhet för besökare och andra föreningar.
- d. Willy Karelius har varit aktiv i Projekt Havsörn, som syftar till att säkra havsörnens fortbestånd, samt som berguvsuppfödare för Stiftelsen Berguv Nord (ett projekt för att rädda berguvsbeståndet.)

4 MEDLEMSUTVECKLING

Liksom föreningslivet i stort har även Svenska Naturskyddsföreningen totalt sett svårt att behålla sina medlemmar. 1999-12-31 var antalet medlemmar i Nordanstigs Naturskyddsförening 180 st, vilket är en minskning med 18 sedan 1998.

Mycket glädjande är dock att nytillskottet av medlemmar under 1999 är hela 39 (varav 11 inflyttade från andra kretsar.) 6 medlemmar har flyttat till andra kretsar men tyvärr är det således ett 50-tal som valt att inte förnya medlemskapet. Men Ni är alla **mycket välkomna åter** under 2000 !)

5 STYRELSEN

Under året har sex styrelsemöten avhållits. Därtill har delar av styrelsen träffats bl a vid programarrangemang och telefonkontakter m m. Sven Norman nyvaldes som ordförande vid årsmötet 1999 och den övriga styrelsen konstituerade sig därefter enligt följande:

Willy Karelius (vice ordförande)

Ragnar Svensson (sekreterare)

Lars Norman (kassör)

Torsten Hansson (ledamot)

Göran Krohn och **Owe Nygren** har varit suppleanter.

Sven Norman ingår fr o m i maj 1999 även i Länsförbundets styrelse och har där bl a deltagit i två styrelsemöten och fullgjort ett par andra uppdrag där.

6 AVSLUTNINGSDORD

Vi kan se tillbaka på ett aktivt år. Med tanke på den tyvärr alltför begränsade skaran **aktiva** medlemmar har vi haft en ganska omfattande och bred verksamhet, som dessutom varit mer utåtriktad än tidigare. Vi tror oss därmed ha kunnat sprida en hel del kunskap och information dels om föreningens verksamhet, dels om natur och miljö i vår kommun. Vi tycker oss också få gehör för våra synpunkter och vi tror oss vara

en tillgång för det viktiga naturskydds- och miljöarbetet i vår kommun.

Vi har blivit lite mer offensiva (både externt och internt) under 1999 och denna inriktning måste även fortsättningsvis prägla vår verksamhet. Vi behöver fler medlemmar, gärna aktiva, och kanske infrias denna förhoppning under 2000.

Vi har åtminstone börjat lägga grunden för detta under 1999.

Styrelsen